

รายงานสรุปการรับคณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ
หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า รุ่นที่ 2
ณ โครงการพัฒนาออยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จ.เชียงราย
ระหว่างวันที่ 24 - 25 ตุลาคม 2561

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่าเป็นหลักสูตรพื้นฐาน เพื่อให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชปณิธาน พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) และสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนตามตำราแม่ฟ้าหลวงซึ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อให้คณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ จำนวน 8 โรงเรียน เกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถนำหลักการพัฒนา ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้และเผยแพร่ต่อในโรงเรียน รวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชปณิธาน พระราชจริยวัตร และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (สมเด็จย่า) 2. เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาทางเลือกที่ยั่งยืนตามตำราแม่ฟ้าหลวง 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมเกิดแรงบันดาลใจในการทำงาน สามารถนำหลักการพัฒนาปรับใช้และเผยแพร่ต่อไปได้
ระดับ	เนื้อหา ระดับ 3 (หลักสูตรระดับพื้นฐาน)
องค์ประกอบ	- ครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ รวมจำนวน 47 คน (รายชื่อตาม ข้อ 5.1)
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยาย คุณอมรรัตน์ บังคมเนตร - ผู้ประสานงาน คุณณัฐนันท์ อุตมะธานี คุณจรรยา เดชพัฒน์กิจ คุณมณฑาทิพย์ ลิ้มชื่น คุณชลธิชา ทราয়หมอ
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	742-800-312 โครงการ Project Based Learning
หมายเหตุ	

2. กำหนดการคณะ

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันที่ 1	
08.30 – 09.00 น.	ลงทะเบียนผู้เข้าร่วมอบรม
9.00 – 10.00 น.	เกริ่นกระบวนกร แนะนำกำหนดการ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรม
10.00 – 11.00 น.	ฟังบรรยายสรุปศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาโดยดอยฯ การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพต้องเริ่ม จาก “ข้อมูลจริง” และ“การพัฒนาต้องวัดผลได้” โดยการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง
11.00 – 12.00 น.	กราบสมเด็จย่า และชมพระตำหนักดอยตุง (Audio tour guide) ในอดีต พระตำหนักดอยตุงเป็นที่ประทับและที่ทรงงานของสมเด็จย่า เพื่อพระองค์จะได้สังเกตและทำงานพัฒนาอย่างใกล้ชิด “บ้านที่ดอยตุง” เกิดจากพระราชกระแสรับสั่ง “ถ้าไม่มีโครงการพัฒนาโดยดอยฯ ฉันจะไม่สร้างบ้านอยู่ที่นี่” พระตำหนักดอยตุงจึงเป็นสัญลักษณ์แสดงความเรียบง่ายและการทรงงานหนักเพื่อพสกนิกรของพระองค์
12.00 – 13.00	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 – 14.30	ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ เรื่องราวของราชสกุลมหิดลผ่านพระราชจริยวัตร ปรัชญา และหลักการทรงงานที่เรียบง่าย พระวิริยะอุตสาหะ ที่มุ่งพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย และสร้างประโยชน์สุขแก่แผ่นดิน ที่ต่างทรงเป็นแรงบันดาลใจให้กันและกัน เพื่อให้คนไทย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และเข้าใจ บทบาทของราชสกุลมหิดล ที่มีต่อคนไทยและแผ่นดิน อีกทั้งสร้างแรงบันดาลใจ และจุดประกาย ให้ผู้ที่มาเยี่ยมชมคิดดี มุ่งมั่น ประพฤติดี ปฏิบัติดี เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมต่อไป
14.30 – 14.40	เดินทางไปแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจ นวัตกรรม 1
14.40 – 15.40	ศึกษาดูงานแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า นวัตกรรม 1 บริษัทนวัตกรรม จำกัด ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 เพื่อดำเนินการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการพัฒนาโดยดอยฯ โดยเลือกพืชที่ผลผลิตมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูง สามารถนำไปแปรรูปและเพิ่มมูลค่าได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้ให้คนดูแลในระยะยาว เป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้คนกับป่าอยู่ด้วยกันอย่างพึ่งพา พืชเศรษฐกิจที่โครงการพัฒนาโดยดอยฯ เลือกมาส่งเสริมคือ กาแฟพันธุ์อาราบิก้า และแมคคาเดเมีย ปัจจุบันกลายเป็นต้นแบบของการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคม
15.40 – 15.50	เดินทางไปยังสวนแม่ฟ้าหลวง

วันที่/เวลา	กำหนดการ
15.50 – 17.00	ชมสวนแม่ฟ้าหลวง สวนไม้ดอกไม้ประดับเมืองหนาวแห่งนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักที่ช่วยสร้างงานและรายได้ให้ ดอยตุง ทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะอาชีพที่หลากหลาย ตั้งแต่การท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยง เนื้อเยื่อ และโรงเพาะปลูก ซึ่งทักษะและรายได้เหล่านี้ถือเป็นการสร้างพลังให้ชุมชน เปลี่ยน อาชีพให้ชาวบ้านหลายคนจากแรงงานรับจ้างเป็นเจ้าของกิจการ
17.00 -18.00	เข้าที่พักดอยตุงลอดจ้ง พักผ่อนตามอัธยาศัย
18.00 – 19.00	รับประทานอาหารเย็น
19.00 - 21.00	กิจกรรมสรุปบทเรียนประจำวัน
วันที่ 2	
07.00 – 08.00	รับประทานอาหารเช้า เช็คเอาท์
08.00 – 08.30	เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
08.30 – 11.30	ศึกษาดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ ครั้งแรกก่อตั้งขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอาชีพด้านหัตถกรรม เป็นพัฒนาขั้นกลางน้ำ โดยการ สร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้ที่มั่นคง พอเพียง โดยการต่อยอดจากภูมิปัญญา เดิมของชาวบ้าน และเสริมในสิ่งที่ขาด โดยการให้วัตถุดิบที่มีคุณภาพ อุปกรณ์ที่ได้มาตรฐาน เหมาะสมกับการทำงาน ตรวจสอบคุณภาพทุกขั้นตอน สำคัญคือผลิตภัณฑ์ต้องออกแบบ ตามที่ถูกค่าหรือตลาดต้องการ และชาวบ้านเองจะได้เรียนรู้การทำงานจากการปฏิบัติจริง ด้วยตัวเอง เป็นการพัฒนาทักษะความชำนาญเพิ่มขึ้นไปอีกด้วย ซึ่งประกอบไปด้วย โรงงาน ทอผ้า เย็บผ้า โรงงานกระดาษสา โรงงานควักกาแฟดอยตุง และโรงงานเซรามิก ศึกษาดูงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่ศูนย์คัดแยกขยะ
11.30 – 12.30	เดินทางไปยังหอดูผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ
12.30 – 13.30	รับประทานอาหารกลางวัน
13.30 – 15.30	เยี่ยมชมหอดูผืน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ และสังเกตการณ์กิจกรรมค่ายเด็กหอ ผืน (ถ้ามี)
15.30 – 17.00	สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับ แผนงานการศึกษาของกลุ่มโรงเรียน
17.00	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

3. สรุปเนื้อหาการเรียนรู้ของคณะ

วันที่ 24 ตุลาคม 2561

ช่วงเช้า

3.1 เกริ่นกระบวนกร แนะนำกำหนดการ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรม โดยคุณอมรรัตน์ บังคมเนตร

- คณะครูทุกคนเขียนความคาดหวัง สรุปได้ดังนี้

(1) เกี่ยวกับสมเด็จพระเจ้า

- อยากรู้พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้า
- อยากเรียนรู้สิ่งที่สมเด็จพระเจ้าก่อตั้งมา
- พระราชประวัติสมเด็จพระเจ้า
- สิ่งที่สมเด็จพระเจ้าสร้างให้คนบนดอยตุง
- สมเด็จพระเจ้ากับการพัฒนาดอยตุงฯ
- ผลงานของสมเด็จพระเจ้า
- หลักการทรงงานของสมเด็จพระเจ้า
- แนวทางการดำเนินชีวิต นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
- เรียนรู้เรื่องราวของสมเด็จพระเจ้า เพื่อเล่าต่อ สานต่อ ต่อยอดในการทำงาน
- สมเด็จพระเจ้าได้ทำ และสร้างสถานที่ใดบ้างในดอยตุง และพื้นที่ข้างเคียง
- วัตถุประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าในการพัฒนาโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
- แนวทางในการดำเนินชีวิต และหลักของการครองตัว ครองตน การดูแลคนในครอบครัว
- รู้พระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้า

(2) เกี่ยวกับโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

- อยากรู้เรื่องพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ให้ชุมชน
- อยากรู้ที่มาของโครงการพัฒนาดอยตุง และดอยตุงในปัจจุบัน
- ประโยชน์ของโครงการต่อคนในพื้นที่
- พระตำหนักดอยตุง
- ชมและศึกษาแมคคาเดเมีย
- อยากรู้เรื่องใหม่ๆ ของดอยตุง
- โครงการพัฒนาดอยตุงทำอะไรบ้าง? เพื่ออะไร
- อยากดูการจัดการขยะของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ
- อยากรู้จุดเริ่มต้นของแต่ละโครงการ สถานที่แต่ละแห่งมีที่มาอย่างไร ?
- ต้องการทราบประวัติสถานที่สำคัญของแต่ละสถานที่ว่ามีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร ?
- ทุกระยะของการพัฒนา และก้าวต่อไปของการพัฒนาที่มาจากแนวคิดของสมเด็จพระเจ้า
- วัตถุประสงค์การจัดตั้งโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

- เข้าใจ และเรียนรู้ดอยตุงเพิ่มขึ้น
- รู้จักผลิตภัณฑ์ของดอยตุงฯ
- แหล่งเรียนรู้ในดอยตุงฯ
- รู้และเข้าใจวิธีทำงานของโครงการพัฒนาดอยตุงอย่างละเอียด
- ระบบการทำงานของโครงการพัฒนาดอยตุง
- อยากเห็นทุกโครงการที่ดอยตุงส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ในเรื่องการมีงานทำ
- จบโครงการไปแล้วเราจะนำแนวคิด แนวทางไปต่อยอดได้อย่างไร ?
- รู้จักแหล่งท่องเที่ยวบนดอยตุง
- อยากรู้ทุกเรื่องของดอยตุง
- เรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับดอยตุงที่เราไม่รู้
- เป้าหมายของโครงการพัฒนาดอยตุงเป็นอย่างไร

(3) การเรียนการสอน

- นำไปปรับใช้กับอาชีพและประยุกต์ใช้กับนักเรียน
- นำความรู้ไปสอนนักเรียน
- นำไปเผยแพร่ให้กับนักเรียน
- นำความรู้ต่างๆ ไปต่อยอดในการเรียนการสอน

(4) แรงบันดาลใจ

- แนวคิดแบบใหม่ๆ
- นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- อยากรู้ในสิ่งที่ไม่รู้และไม่เคยทำ
- เรียนรู้เรื่องใหม่ ประสบการณ์ใหม่ๆ

● **แนะนำกำหนดการ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า แนะนำวิทยากร และผู้เข้าร่วมอบรม**

- กิจกรรม Ice Breaking ผู้เข้ารับการอบรม โดย เรียงลำดับวันเกิดตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม โดยไม่เรียงปีเกิด และไม่ให้พูด และให้ครูแนะนำตัวรายบุคคลเรียงตามวันเกิด

กิจกรรมเกริ่นกระบวนกร และนำกำหนดการ วิทยากรและผู้เข้าร่วมอบรม

3.2 รับฟังบรรยายสรุปศูนย์ข้อมูลโครงการพัฒนาออยตุงฯ โดยคุณอมรรัตน์ บังคมเนตร และคุณรัฐกร สวัสดิ์แดง

- ประเด็นเนื้อหาสำคัญของการบรรยาย
 - (1) วิถีชีวิตของคนออยตุงในอดีต เช่น ภูเขาหัวโล้น คำฝิ่น คำอาวรุสงคราม เป็นทหารรับจ้างฝิ่นพม่า
 - (2) แบบสำรวจข้อมูลด้านพื้นที่ สังคม และเศรษฐกิจ เพื่อนำไปวางแผนพัฒนา
 - (3) การปลูกพืชทดแทนพืชเสพติด โดยพิจารณาจากสภาพพื้นที่ ความสูง ความเหมาะสมของพื้นที่ รายได้ หนี้สิน และความร่วมมือของคนในพื้นที่
 - (4) ช่วงแรกที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ เข้ามาปลูกป่า คนในพื้นที่คิดหนัก กลัวถูกไล่ที่ จะเอาอะไรกิน แต่พอเวลาผ่านไป เห็นว่าโครงการนี้ดี ช่วยเหลือคนจริงๆ ช่วยให้มั่งคั่งทำคุณภาพชีวิตดีขึ้น

คณะรับฟังการบรรยายสรุปข้อมูลโครงการพัฒนาออยตุงฯ

3.3 ชมพระตำหนักดอยตุง

- คณะรับเครื่องสวมฟังและรับฟังการบรรยายผ่านเครื่องสวมหูฟัง

คณะชมพระตำหนักดอยตุง

ช่วงบ่าย

3.4 ศึกษาดูงานแปลงปลูกป่าเศรษฐกิจแมคคาเดเมียและกาแฟอาราบิก้า นวัตกรรม 1

- งานแปรรูปแมคคาเดเมีย บรรยายโดย คุณโสภณ อายิ
- (1) การปลูกและดูแลต้นแมคคาเดเมีย
- (2) กระบวนการแปรรูปเพิ่มมูลค่าแมคคาเดเมีย

คณะรับฟังบรรยายการแปรรูปเพิ่มมูลค่าแมคคาเดเมีย

- งานส่งเสริมกาแฟ

(1) การปลูกและดูแลกาแฟ บรรยายโดย คุณโสภณ อายิ

คณะรับฟังบรรยายการปลูกและดูแลกาแฟ

3.5 ชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

คณะชมหอแห่งแรงบันดาลใจ

3.6 ชมสวนแม่ฟ้าหลวง

ช่วงเย็น

3.7 สรุปบทเรียนประจำวัน

- โจทย์: ท่านได้เรียนรู้หลักการทรงงานและหลักการพัฒนาอะไรบ้าง
- กระบวนการ : แบ่งครูเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มระดมสมองและนำเสนอ

กลุ่มที่ 1

- ความอดทน
- ตนเองจะมีความสุขต้องสร้างความสุขให้คนอื่นก่อน
- สิ่งที่ยิ่งใหญ่เริ่มจากจุดเล็กๆ
- ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ

- เรียนรู้จากการปฏิบัติ
- การแก้ปัญหาโดยคำนึงภูมิสังคม
- การสื่อสาร
- การประหยัด
- เวลา มีค่า
- การแก้ปัญหา ขจัดความเจ็บ ความจน ความไม่รู้
- เน้นการมีส่วนร่วม/คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม
- ไม่ยึดติดตำรา
- สร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ
- การพัฒนายึดคนเป็นศูนย์กลาง
- มีหลักพัฒนาเป็นขั้นตอน
- พัฒนาให้สอดคล้องกับคนในท้องถิ่น
- การเป็นแบบอย่างที่ดี
- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- เพียงพอ ยั่งยืน
- การพัฒนาคนโดยให้การศึกษา
- ฟังตนเองให้ได้
- การเรียนรู้ไปพร้อมกัน
- สานต่อปณิธานของสมเด็จพระเจ้า

กลุ่มที่ 2

- ลูกเรียนรู้จากแม่ แม่เรียนรู้จากลูก
- ปลุกป่า ปลุกคน
- ป่ายั่งยืน
- ขจัดความจน เพิ่มความมั่งคั่ง
- รักษาความเจ็บป่วย แก้ไขความยากจน
- กำจัดความไม่รู้
- คนและป่าอยู่ร่วมกัน
- ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง
- อยู่รอด พอเพียง และยั่งยืน
- ระเบิดจากข้างใน
- ปลุกป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง
- การพัฒนาต้องยึดคนเป็นศูนย์กลาง
- ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
- การลงพื้นที่จริงทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง ได้ทราบปัญหาจริงและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

กลุ่มที่ 3

หลักการทรงงาน

- มองอย่างลึกซึ้งถึงรากเหง้าของปัญหา
- เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา
- มีการสื่อสารหลากหลาย
- ให้คนอยู่รอด และอยู่อย่างพอเพียงอย่างยั่งยืน
- ปลุกป่า ปลุกคน
- ลูกเรียนรู้จากแม่ แม่เรียนรู้จากลูก

หลักการพัฒนา

- ใช้สิ่งต่างๆ รอบตัวให้เป็นแหล่งเรียนรู้
- สร้างงาน สร้างคน สร้างสังคมและสิ่งแวดล้อม
- สร้างผลผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด
- สร้างอาชีพ จากพื้นฐานความรู้เดิม
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ให้การศึกษา

กลุ่มที่ 4

หลักการทรงงาน

- สร้างคน สร้างงาน
- เจ็บ จน ไม่รู้
- อดทน
- ลูกเรียนรู้จากแม่ แม่เรียนรู้จากลูก
- แก้ปัญหาที่ต้นเหตุ
- การมีส่วนร่วม
- เสียสละ
- แบบอย่างที่ดี
- เน้นประโยชน์ส่วนรวม

หลักการพัฒนา

- พัฒนาที่ยั่งยืน
- อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน
- ช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง
- ปลุกป่า ปลุกคน
- คุ้มค่า
- ส่งเสริมในสิ่งที่เขามี
- เสริมสร้างศักยภาพ

- ระเบิดจากข้างใน
- การพัฒนาอย่างบูรณาการ
- สอนให้ทำ ทำเพื่อเรียนรู้

กลุ่มที่ 5

หลักการทรงงาน

- สร้างคน สร้างงาน
- ท่วมเท เสียสละ
- ยึดหลักคุณธรรม
- ลูกเรียนรู้จากแม่ แม่เรียนรู้จากลูก
- อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน
- ทางแก้ปัญหาเริ่มต้นจากจุดเล็ก
- แก่ความจน ระเบิดจากข้างใน

หลักการพัฒนา

- ต้องช่วยเขาให้เขาช่วยตัวเอง
- ปลุกป่าเพื่อปลูกคน
- จ้างแรงงานสอนให้เขาทำเพื่อเรียนรู้
- มองผลลัพธ์ก่อน
- สร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน
- เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา

คณะสรุปบทเรียนประจำวัน

วันที่ 25 ตุลาคม 2561

ช่วงเช้า

3.8 ศึกษาศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

- โรงงานทอผ้า บรรยายโดย คุณคำ ต้าคำจริง
- โรงงานกระดาษสา บรรยายโดย คุณเสาร์ หนานแสง
- เตาเผาข้าวฉนวน บรรยายโดย คุณพงศ์พัฒน์ เนาว์ชมพู่
- โรงงานกาแฟ บรรยายโดย คุณคำนวล หนานไส้
- โรงงานเซรามิค บรรยายโดย คุณอมรรัตน์ บังคมเนตร

คณะรับฟังบรรยายศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ

3.9 ศึกษาดูงานการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อม

- บ่อน้ำบาดน้ำเสีย บรรยายโดย คุณวิญญชัย บุญเบ็งแก้ว
- ศูนย์คัดแยกขยะ บรรยายโดย คุณไพศาล คำกาศ

คณะรับฟังบรรยายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

ช่วงบ่าย

3.10 ชมหอผีใน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ บรรยายโดย คุณประเสริฐ เทพอินตา

คณะชมหอผีใน อุทยานสามเหลี่ยมทองคำ

3.11 สรุปบทเรียนประจำวัน

- โจทย์: ท่านได้เรียนรู้หลักการทรงงานและหลักการพัฒนาอะไรเพิ่มเติมบ้าง
- กระบวนการ : แบ่งครูเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มระดมสมองและนำเสนอ (กลุ่มเดิม)

กลุ่มที่ 1

โรงงานทอผ้า

- ศักยภาพของคนในท้องถิ่น (พัฒนา)
- สอนคนให้ทำงานเป็น
- สร้างความสุขในการทำงาน
- เรียนรู้จากปัญหา
- การกำหนดมาตรฐานของชิ้นงาน
- เพิ่มมูลค่าของชิ้นงาน

งานสิ่งแวดล้อม

- ลดการสร้างขยะเริ่มจากตัวเอง
- คนอยู่กับสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมอยู่กับคน
- หลักการมีส่วนร่วม
- การเห็นคุณค่าของทุกสิ่ง

ห่อฝิ่น

- หลักการทางเศรษฐศาสตร์ (ลดอุปสงค์)
- สร้างความตระหนักของโทษยาเสพติด

กลุ่มที่ 2

- ทักษะอาชีพเฉพาะบุคคล
- สร้างคน สร้างงาน งานจะสร้างคน
- ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด
- เป็นต้นแบบการพัฒนาให้กับพื้นที่อื่นๆ
- การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง
- การสร้างผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ (กาแฟ) มากกว่าปริมาณ มีแบรนด์เฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์
- ความใส่ใจ ความปรารถนาในชิ้นงาน
- การนำของเหลือใช้ (ขยะ) มารีไซเคิลให้เกิดประโยชน์ (การบริหารจัดการ)
- สร้างงาน สร้างอาชีพให้คนในพื้นที่เพื่อให้อยู่รอดและยั่งยืน
- ทุกอย่างมี 2 ด้านเสมอ (มีคุณ + มีโทษ) เช่น ฝิ่น กัญชา

กลุ่มที่ 3

- ความอดทนและการยึดเป้าหมายเป็นสำคัญ
- ต้นแบบของการลดอุปทาน การปลูกพืชยาเสพติดด้วยการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน
- ศึกษาปัญหา สภาพแวดล้อม สืบหาข้อมูลนำมาปฏิบัติทดลอง แก้ไขปัญหา ลองผิดลองถูก จนได้สิ่งที่ดีที่สุดในการทำงาน
- หลักการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง ก่อนลงมายังศูนย์จัดการขยะ
- เริ่มจากจุดเล็กๆ ที่ตัวเรา
- สร้างแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงโทษยาเสพติด

กลุ่มที่ 4

- ความเชื่อมั่นในการทำงาน
- การใช้ทรัพยากรหมุนเวียน
- การทำงานที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชน
- การให้ออกาสคน
- ได้รู้หลักการคัดแยกขยะ

กลุ่มที่ 5

- สร้างงาน สร้างอาชีพ
- การรักษาสิ่งแวดล้อม
- การผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
- การต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น
- การถ่ายทอดองค์ความรู้จากรุ่นสู่รุ่น
- เกิดความภาคภูมิใจในฝีมือของตนเอง
- รักท้องถิ่น
- การดำรงชีวิตที่ยั่งยืน
- สร้างคุณภาพชีวิต
- ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- ลดปัญหาการว่างงาน

คณะสรุปบทเรียนประจำวัน

3.12 สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

- วิทยุ: ท่านจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนอย่างไร
- กระบวนการ: แยกโรงเรียน แต่ละโรงเรียน คิดสิ่งที่จะนำไปปรับใช้ กลับไปแล้วสามารถทำได้เลย โดยกำหนดหัวข้อคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และอย่างไร โรงเรียนละ 3 กิจกรรม และให้แต่ละโรงเรียนนำเสนอโรงเรียนละ 1 กิจกรรม
- สิ่งที่จะนำไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน :

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
1	อนุบาลแม่ฟ้าหลวง	<u>1. การคัดแยกขยะ</u> 1.1 ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องขยะ 1.2 ครูประจำชั้น นำนักเรียนคัดแยกขยะภายในห้องเรียน 1.3 นำขยะที่คัดแยกในระยะเวลา 1 เดือน ไปจำหน่าย
		<u>2. งานฝีมือ ผลิตภัณฑ์ผ้าปักชนเผ่า</u> 2.1 ให้นักเรียนตระหนัก ถึงความสำคัญของผ้าปัก 2.2 ครูประจำชั้น ชุมชน วิทยากร ที่มีความรู้เกี่ยวกับผ้าปักที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชนเผ่า มาให้ความรู้ 2.3 เด็กนักเรียนลงมือปักผ้า 2.4 ครูประจำชั้น นุ่มติดตามชิ้นงาน / ออกแบบ

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
		<u>3. การสร้างวินัยในตนเองเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในตนเอง</u> 3.1 สร้างวินัยในตนเองให้กับนักเรียนทุกระดับชั้นในโรงเรียน 3.2 ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียน 3.3 บอกวิธีการป้องกันจากการใช้สารเสพติด 3.4 อบรมนักเรียนทุกวันศุกร์ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์
2	ตชด.ศรีสมวงศ์	1. การกำจัดขยะภายในโรงเรียน เป้าหมาย : ลดปริมาณขยะลงจากเดิม 80% วิธีการ : จัดการคัดแยกขยะ - ขยะย่อยสลาย : ทำปุ๋ยหมัก - ขยะขายได้ : สร้างรายได้ - ขยะอันตราย : กำจัด
		2. ต่อยอดด้านอาชีพ เป้าหมาย : สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ วิธีการ : (1) เชิญปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้แก่นักเรียน (2) นักเรียนฝึกปฏิบัติ (3) ผลงาน ชิ้นงาน
		3. ด้านวัฒนธรรม การรักษาวัฒนธรรม "การเป่าแคนน้ำเต้า" เป้าหมาย : รักษาวัฒนธรรมให้คงสืบต่อไป วิธีการ : (1) เชิญปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาให้ความรู้ เรื่อง - การทำแคนน้ำเต้า - การแสดงการเป่าแคนน้ำเต้า (2) ฝึกการทำ / การแสดงแคนน้ำเต้า (3) สามารถสร้างแคนน้ำเต้าได้และแสดงการเป่าแคนน้ำเต้าในงานต่างๆได้

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
3	เจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ 5	1. การสร้างมูลค่าของขยะ - ลดปริมาณของขยะ โดยการแยกขยะ (ธนาคารขยะ) - นำกลองนมมาประดิษฐ์ของใช้ เช่น หมวก กระเป๋าจากกลองนม - นำเศษกระดาษที่ใช้แล้วมาเป็นผลิตภัณฑ์เปเปอร์มาเช่
		2. สมเด็จพระเจ้า (ตามรอยสมเด็จพระเจ้า) 2.1 เสริมความรู้ให้นักเรียน - พระราชประวัติ - พระราชกรณียกิจ - สมเด็จพระเจ้าบดินทรเดชา
		3. ผ้าปักอาข่า - เรียนรู้ลายผ้าปัก - จัดกิจกรรมชุมนุมผ้าปักอาข่า - สร้างผลิตภัณฑ์จากผ้าปัก
4	บ้านเขาแห่งพัฒนา	1. การจัดการขยะ 1.1 ให้ความรู้ - ครูปรึกษาหารือ วางแผน - ให้ความรู้ให้นักเรียนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะ 1.2 จัดทำ/สร้าง - จุดสำหรับแยกขยะ 1.3 การจัดการขยะ - ทิ้ง / ทำลาย - จำหน่าย - บริจาค - รีไซเคิล เป้าหมาย : ในระยะเวลา 1 ปีการศึกษา นักเรียนสามารถจัดการขยะภายในโรงเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีขยะน้อยลง 80% ผู้รับผิดชอบ : คณะครูและนักเรียนทุกคน

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
		2. การเพิ่มมูลค่าจากเศษวัสดุเหลือใช้ ขั้นตอน : (1) ให้ความรู้ - ครูวางแผน / ปรึกษาหารือ - ให้ความรู้นักเรียน โดยครู / วิทยากรภายนอก (2) ลงมือปฏิบัติ - พวงกุญแจ - สมุดทำมือ - การ์ด - เครื่องประดับ - ของที่ระลึก (3) จัดจำหน่าย - คีนกำไร - เก็บไว้เป็นทุนต่อยอด - สถานที่จำหน่าย กาดดอยตุง โรงเรียน ออนไลน์
5	บ้านผาฮี้	1. ตามรอยแม่ฟ้าหลวง เป้าหมาย : เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับชีวประวัติ หลักการ ทรงงาน และหลักการพัฒนางานของสมเด็จพระเจ้า กำหนดการ : - ดำเนินกิจกรรมในภาคเรียนที่ 2/2561 (กิจกรรมทัศนศึกษา) - กลุ่มเป้าหมายนักเรียน ชั้น ป.1-6
		2. โรงเรียนปลอดขยะ เป้าหมาย : ลดปริมาณขยะในโรงเรียน / คัดแยกขยะ / เพิ่มมูลค่า กำหนดการ : - ดำเนินกิจกรรมตลอดปีการศึกษา (กิจกรรม เพิ่มเวลารู้) - กลุ่มเป้าหมายนักเรียน ชั้น อนุบาล 2 - ป.6

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
		3. สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เป้าหมาย : ให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ / ความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง กำหนดการ : - ดำเนินกิจกรรมตลอดปีการศึกษา (กิจกรรมชุมนุม) - กลุ่มเป้าหมายนักเรียน ชั้น ป.1-6
6	บ้านห้วยไร่สามัคคี (ประถม)	1. การจัดการขยะ - จัดการแยกขยะ - การใช้ประโยชน์จากขยะ - ขยะสร้างเงิน (ลดการทิ้งกล่องนม 190/วัน) - งดใช้ถุงพลาสติก / แก้วน้ำพลาสติกในโรงอาหาร
		2. แม่เย็บ ลูกเขียน รร.จำหน่าย กระจายรายได้ต่อชุมชน - แม่เย็บกระเป๋า - นักเรียนเขียนภาพ - โรงเรียนจำหน่าย
		3. เกษตรเพื่ออาหารกลางวัน - วางแผนการจัดพื้นที่ - เลือกพืชเกษตรตามฤดูกาล - นำผลผลิตเข้าสู่อาหารกลางวัน
	บ้านห้วยไร่สามัคคี (มัธยม)	1. การจัดการขยะ - ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะให้ครูและนักเรียน - จัดหางบประมาณและอุปกรณ์ - ดำเนินการ - ติดตามและประเมินผล

ที่	โรงเรียน	กิจกรรม
		2. สร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในด้านรักในวัยเรียน - สำนวนนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย - ให้ความรู้และคำปรึกษา กลุ่มเป้าหมาย - ขอความร่วมมือผู้ปกครองและครูที่ปรึกษา เพื่อช่วยดูแล ป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา - ติดตามและประเมินผล โดยครูกิจการนักเรียน
		3. สร้างภูมิคุ้มกันให้กับนักเรียนในด้านคุณธรรมจริยธรรม - ส่งเสริมนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน - อนุรักษ์วัฒนธรรมชนเผ่า
7	บ้านป่าซางนาเงิน	1. การคัดแยกขยะ เป้าหมาย : ลดปริมาณขยะเริ่มต้นในห้องเรียน กิจกรรม : กิจกรรมธนาคารขยะ , ลดการใช้ถุงพลาสติก
		2. ต่อยอดผลิตภัณฑ์งานอาชีพ เป้าหมาย : ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ กิจกรรม : หมอนผาปัก , แก้วไม้ไผ่
		3. การสร้างแรงจูงใจ เป้าหมาย : มีความสุขในการทำงาน กิจกรรม : สอนโดยสอดแทรกคุณธรรม

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ การนำสิ่งที่ได้เรียนรู้และหลักการพัฒนาไปปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียน

4. ผลการประเมินความพึงพอใจและการประเมินด้านการจัดการ

4.1 ผลการประเมินการบริหารจัดการ

- การอำนวยความสะดวก
 - (1) อาหาร เครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและเพียงพอ ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.83 จาก 5 คะแนน
 - (2) ที่พักสะอาดและปลอดภัย ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.83 จาก 5 คะแนน
- ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน
 - (1) ระยะเวลาในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสม ระดับความคิดเห็นเฉลี่ย 4.48 จาก 5 คะแนน

4.2 การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุผลใด

- เป็นไปตามความคาดหวัง ในระดับเฉลี่ย 3.67 จาก 4 คะแนน
- เหตุผลที่เป็นไปตามความคาดหวัง ดังนี้
 - (1) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการดอยตุงอย่างลึกซึ้งและเข้าใจตามที่หวัง
 - (2) รับทราบเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติ พระราชกรณียกิจ และหลักการทรงงานของสมเด็จพระเจ้า
 - (3) เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความตระหนักและสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานของตนเอง
 - (4) ได้เห็นมุมมองในสิ่งที่ไม่เคยเห็นมาก่อน เช่น ประวัติดอยตุง
 - (5) ได้ความรู้เพื่อที่จะได้ไปปรับใช้ในกระบวนการสอน
 - (6) ได้ทราบพระราชประวัติ กว่าจะมาเป็นดอยตุง และอีกหลายๆ อย่างจากโครงการพัฒนาดอยตุง
 - (7) คณะทีมงานให้ข้อมูลที่ชัดเจนและหลากหลายต่อสิ่งที่ต้องการให้รู้
 - (8) กิจกรรมที่ได้เรียนรู้ต่างๆ
 - (9) ได้ทั้งความรู้และเทคนิคต่างๆ ที่ไม่เคยทราบ
 - (10) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ของดอยตุง ซึ่งแต่ละโครงการมีความน่าสนใจ ได้ความรู้ และแนวคิดที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
 - (11) มีองค์ความรู้เหมาะสมกับการพัฒนาผู้เรียน และท้องถิ่น
 - (12) มีความคาดหวังจะได้เรียนรู้ และท่องเที่ยวในพื้นที่สวนแม่ฟ้าหลวง หอแห่งแรงบันดาลใจ และหอฝัน
 - (13) ได้รับความรู้เกี่ยวกับพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าที่มีต่อดอยตุง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีต่อประชาชนบนดอยตุง
 - (14) ได้ทราบถึงพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าและหลักการทรงงานของสมเด็จพระเจ้าเพิ่มมากขึ้น
 - (15) ทราบถึงชีวประวัติสมเด็จพระเจ้า ทราบถึงหลักการทรงงานและหลักการพัฒนา

- (16) ได้ทราบถึงความเป็นมาของโครงการพัฒนาอยตุงและพระราชประวัติของสมเด็จพระเจ้า ,
ได้นำแนวคิด หลักการทรงงานและหลักการพัฒนาไปใช้ในโรงเรียน
- (17) มีความน่าสนใจตื่นเต้น ได้เข้าศึกษาแหล่งเรียนรู้จริง
- (18) ได้ความรู้เกี่ยวกับภารกิจของโครงการพัฒนาอยตุงมากขึ้น และสามารถนำหลักการ
ทรงงานและหลักการพัฒนามาปรับใช้กับตนเองและพัฒนาผู้เรียนได้
- (19) เพราะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน และนำหลักการ
ทรงงานและหลักการพัฒนาของสมเด็จพระเจ้ามาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
- (20) รู้เหตุผลหลักการที่มาของการจัดตั้งโครงการพัฒนาอยตุง และสามารถนำไปปรับใช้ใน
ชีวิตประจำวัน การดำเนินชีวิตได้
- (21) ได้รับความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับหลักการทรงงานและหลักการพัฒนาของสมเด็จพระเจ้าในพื้นที่
โครงการพัฒนาอยตุง และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งโครงการพัฒนาอยตุง เพื่อ
ช่วยเหลือประชาชนชาวไทยภูเขาให้สามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่สร้างความเดือดร้อน
ให้กับผู้อื่น
- (22) เพราะได้เรียนรู้แบบเชิงลึกทั้งรูปธรรมและนามธรรม ได้เห็นการทำงานที่สร้างรายได้แก่
ชุมชน
- (23) ได้รู้เพิ่มเติมจากสิ่งที่ไม่รู้โดยเฉพะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ของการดำเนินโครงการพัฒนา
อยตุงฯ
- (24) ได้รับความรู้อย่างมากในส่วนที่ไม่เคยรู้ ได้ลงพื้นที่จริง สัมผัสบรรยากาศจริง
- (25) มากที่สุด ระยะเวลาอบรม การศึกษาดูงานสถานที่ต่างๆ วิทยากรได้ให้ความรู้ที่ดีมาก
- (26) ได้ทราบในหลายๆ เรื่องที่เรายังไม่รู้ หรือรู้น้อย สามารถนำสิ่งที่ได้รู้จากการอบรมไป
ถ่ายทอดให้นักเรียนหรือผู้อื่นทราบได้
- (27) ผู้เข้ารับการอบรมทุกคนรู้ เข้าใจ และสามารถนำไปปฏิบัติได้
- (28) ได้ระลึกสมเด็จพระเจ้า จากผลงานของท่านที่ให้ประโยชน์มากมายแก่ปวงชน
- (29) การศึกษาดูงานได้รับความรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตนเองได้ตั้งไว้
- (30) เป็นการเพิ่มเติมที่เห็นการพัฒนาจากปี 47 จนถึงปี 61 ซอบมากๆ เพราะครูในพื้นที่
อยตุงจะได้รับรู้และตระหนักถึงความโชคดีในการเป็นครูในเขตพื้นที่โครงการพัฒนา
อยตุง
- (31) ได้รู้เรื่องเกี่ยวกับงานต่างๆ ที่สมเด็จพระเจ้าทรงได้ทำให้โครงการพัฒนาอยตุง และพื้นที่
ใกล้เคียงในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- (32) รู้จัก เข้าใจ หลักการพัฒนา การแก้ปัญหาหลายๆ เรื่อง
- (33) คาดหวังว่าอยากจะมาเรียนรู้ หลักการดำเนินชีวิตของสมเด็จพระเจ้า แล้วนำมาปรับใช้ใน
การทำงาน และการมาครั้งนี้ก็ได้เรียนรู้ในสิ่งที่อยากรู้ และจะนำไปปรับใช้ในการดำเนิน
ชีวิตการทำงาน

- (34) วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชประวัติ พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าเป็นองค์ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้
- (35) ถ้าหากมีโอกาสได้เวลาเพิ่มเติมมากกว่านี้จะสำเร็จผลดังที่หวังมากขึ้น โดยเฉพาะจุด 52 ไร่ ในจุดกำจัดขยะหากมีเวลาเพิ่มเติมมากกว่านี้จะดีมาก ๆ ถึงมากที่สุดได้
- (36) ได้เข้าใจและความประสงค์ของโครงการเป็นอย่างมาก ซึ่งทำให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานที่อยู่ในเขตพื้นที่โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- (37) ได้ความรู้ในเรื่องของดอยตุงที่เราอยู่มากยิ่งขึ้นและได้รู้แล้วมีความสุขมาก ๆ ที่ได้อยู่ในพื้นที่ทรงงานดอยตุง
- (38) ยกตัวอย่างงานบางที่สภาพอากาศหรือเวลาไม่เอื้ออำนวย ทางคณะที่จัดงานสามารถสลับงานได้ดี ดำเนินงานได้เหมาะสม แต่บางรายการก็ติดขัดบ้างเล็กน้อย
- (39) มีความรู้ด้านต่าง ๆ ของโครงการพัฒนาดอยตุงเพิ่มมากขึ้น
- (40) ตั้งใจมาเปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ และแรงบันดาลใจในการทำงาน
- (41) ได้ความรู้เรื่องดอยตุง และพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าจากที่เคยรู้เล็กน้อย ตอนนี้ได้ความรู้มากขึ้นกว่าเดิม
- (42) รู้จักดอยตุง โครงการต่าง ๆ และทราบพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้ามากยิ่งขึ้น

4.3 ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาดูงาน

- หากท่านมีโอกาสกลับมาดูงานโครงการฯ อีกครั้งท่านอยากให้มีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในเรื่องใด ดังนี้
 - (1) ระยะเวลาในการอบรมควรกระชับเวลาให้เร็วกว่านี้ (2 คน)
 - (2) เรื่องการเดินทาง เดินทางช่วงเช้าทำให้ปวดเมื่อย โดยเฉพาะคนที่มิโรคประจำตัว ควรมีรถบริการ มีที่นั่งเพียงพอต่อผู้อบรม ส่วนในเรื่องอื่นถือว่าดีมาก ทั้งที่พัก สถานที่ไปดูงานแต่ละจุด ถือว่ามีความรู้เป็นอย่างมาก
 - (3) เพิ่มกิจกรรมและเวลาให้มีเวลาในแต่ละฐานให้มากกว่านี้ (2 คน)
 - (4) จริง ๆ แล้วเป็นประสบการณ์ที่ดีในการเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ได้ทั้งความรู้และประสบการณ์ที่หาที่ไหนไม่ได้ แต่ด้วยระยะเวลาที่กระชั้นชิด ทำให้การดูงานเร่งรีบ เพราะระยะสั้น ช่วงเวลาสั้น ทำให้เกิดผลกระทบต่อการเดิน อีกทั้งมีผู้ป่วย ควรจัดที่นั่งให้สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ
 - (5) ระยะเวลาในการปฏิบัติควรเพิ่มเวลาอีกนิดเพื่อให้เข้าถึงอย่างแท้จริง (2 คน)
 - (6) การลงพื้นที่สำรวจปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติ เพื่อหาแนวทางแก้ไขและพัฒนา
 - (7) การบรรยายในสถานที่แต่ละที่ควรมีจุดสำหรับนั่งฟังการบรรยาย (4 คน)
 - (8) ระยะเวลาในการศึกษาดูงาน , วิทยากรควรแยกย่อย หรือแบ่งกลุ่มผู้อบรมน้อยลง (จำนวนคนอบรมแต่ละกลุ่มลดจำนวนลงเพื่อให้ทุกคนจะได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง)
 - (9) ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ของโครงการฯ (2 คน)

- (10) ขอเพิ่มเติมในสิ่งที่เป็นการพัฒนาตนเองของครูที่ก้าวมาเป็นครูในโครงการ , จัดทำตำราที่เป็นสื่อในการจัดการเรียนรู้โดยคณะครูและบุคลากรฝ่ายพัฒนาการศึกษา ของดอยตุง จัดทำร่วมกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนหรือนักเรียนได้รู้จักบุคคลสำคัญที่มีส่วน พัฒนาดอยตุงจนถึงปัจจุบัน
 - (11) อยากให้นำไปศึกษาดูงานที่ไร่แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย (3 คน)
 - (12) อยากให้เพิ่มเติมในเรื่องการสร้างอาชีพ การลงมือปฏิบัติรวมถึงเพิ่มระยะเวลาในแต่ละ ฐานให้มากขึ้นเพื่อให้คณะครูได้เรียนรู้และสามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน
 - (13) เวลาในการดูทักษะที่ดีๆ กับโอกาสที่เหมาะสมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิด ประโยชน์ได้จะขอบคุณมากๆ ครับ
 - (14) เวลาการสรุปงานให้เหมาะสมกับงานและความเรียบร้อยของงานคณะบรมาว่าสามารถ รับฟังหรือศึกษาได้มากน้อยแค่ไหน
 - (15) ด้านการจัดการขยะควรมีเวลาและศึกษาเรียนรู้มากขึ้น
 - (16) สะท้อนคิด /AAR / กิจกรรมร่วมแสดงความคิดเห็นเสร็จกิจกรรม /กระบวนการกลุ่ม
- ข้อเสนอแนะอื่นๆ
 - (1) อยากให้นำนักเรียนในโครงการพัฒนาดอยตุงเข้ามาศึกษาดูงานและเรียนรู้เกี่ยวกับ โครงการของดอยตุง เหมือนครูและผู้บริหาร (2 คน)
 - (2) อยากให้ทำบัตรส่วนลดการซื้อสินค้า (ลดราคา) ให้คณะครูด้วยเพื่อช่วยอุดหนุนสินค้า อาหาร เครื่องดื่ม ของดอยตุง และถือว่าเป็นกำลังใจครูที่ร่วมทำงานกับดอยตุง
 - (3) จัดกลุ่มในการศึกษาดูงานให้น้อยลงเพื่อทุกคนจะได้ความรู้ ที่ทั่วถึง (คนเยอะบางคน ไม่สามารถเข้าฟังวิทยากรได้ชัดเจน)
 - (4) เป็นโครงการที่ดีควรจัดให้มีทุกปี หรือ ทุก 2 ปี (4 คน)
 - (5) อยากให้การศึกษาดูงานมีการปฏิบัติด้วย เช่น ฝึกทำกระดาดสา ฝึกปั้นเซรามิค ฝึก ทอผ้า ฯลฯ ที่ผู้เข้ารับการอบรมสามารถปฏิบัติได้ง่ายๆ ให้รู้ขั้นตอนปฏิบัติจริง
 - (6) ขอเวลาศึกษาดูงานและเรียนรู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้ให้มากกว่า 2 วัน (2 คน)
 - (7) อยากให้ความรู้แก่ครูให้มากกว่านี้และดูงานให้มากกว่านี้
 - (8) อยากศึกษาพืชเศรษฐกิจให้มากกว่านี้มีแบบอื่นอีกอยู่ไหม
 - (9) เป็นโครงการที่ดีทำให้รู้จักและภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของดอยตุง ถ้ากิจกรรมนี้ ได้นำเข้ามาสู่นักเรียนให้สำนึกรักบ้านเกิดมากขึ้นจะเป็นการดี

5. ภาคผนวก

5.1 รายชื่อคณะครูในพื้นที่โครงการพัฒนาออยตุงฯ หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า รุ่นที่ 2

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน
1	นายสุพิษ ชัยมงคล	โรงเรียนบ้านชาแห่งพัฒนา
2	นางจิรนนท์ ทองชีว	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
3	นายณัฐชัย ต๊ะต่องใจ	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
4	นางสาวณิชาคมล หอมแก่นจันทร์	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
5	นายชูชาติ ชัยมงคล	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
6	นางสาวกรรณิกา สมจิตต์	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
7	นางจิณณ์ณิชา เทพรักษา	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
8	นางสาวสุกัจฉรีย์ ยะขาว	โรงเรียนอนุบาลแม่ฟ้าหลวง
9	นางสาวทิตยา อุ่นศรี	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
10	นางสาวพัชรา ย้งยืนรัก	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
11	นายคงกฤษ จีแก้ว	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
12	นางศิวกานต์ แก้วธิดา	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
13	นางจตุพร สุธสนธิ์	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
14	นางสาวทิมมพร พุทธะ	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
15	นางอาริตยา นาแต่	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
16	นายกฤตภาพ ถิ่นทิพย์	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
17	นางพันธ์พิมล ใจแปง	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
18	นางสาวรุ่งอรุณ แสงหล้า	โรงเรียนบ้านป่าซางนาเงิน
19	นางสาวเนาวรัตน์ วาณิชกร	โรงเรียนจำพ้อหลวงอุปถัมภ์ 5
20	นางสาวดารารัตน์ ศรีพันธุ์	โรงเรียนจำพ้อหลวงอุปถัมภ์ 5
21	นายเจษฎา อารณ	โรงเรียนจำพ้อหลวงอุปถัมภ์ 5
22	นางสาวนพรัตน์นารี ชะเต	โรงเรียนจำพ้อหลวงอุปถัมภ์ 5
23	นายวิรัชพงษ์ จันทรสด	โรงเรียนจำพ้อหลวงอุปถัมภ์ 5
24	นายประดิษฐ์ แก่นหอม	โรงเรียนบ้านผาอี
25	นางสาวกวิณตรา ไชยยา	โรงเรียนบ้านผาอี
26	นางสาวสินจัย กุญชร	โรงเรียนบ้านผาอี
27	นางสาววรรณญา สุวรรณฤทธิ์	โรงเรียนบ้านผาอี
28	นายชยพล วงศ์วิฐน	โรงเรียนบ้านผาอี

ที่	ชื่อ - นามสกุล	โรงเรียน
29	นางสาวทอรั้ง บุตรปัญญา	โรงเรียนบ้านผาฮี้
30	นายวัฒนา พรหมมินทร์	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
31	นายเกรียงศักดิ์ ยุทธโท	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
32	นางกมลวรรณ เนาว์ชมภู	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
33	นางสาวนารีน กองแก้ว	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
34	นางสาวนวลจันทร์ ชื่นชม	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
35	นายชนันชัย ใจคลองแคล้ว	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
36	นางสาววิลาวลัย อุ่นนันทาส	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
37	นายอนุศักดิ์ องประยูร	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
38	นางกัญญาวิรี ทองคำ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
39	นายชาญชัย ก่อใจ	โรงเรียนบ้านห้วยไร่สามัคคี
40	นางสาวชัชชญา กาวิตะ	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
41	นางสาวสุพรรณษา ไชยสีหา	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
42	นางสาวเยาวมาลย์ แซ่ว่าง	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
43	นางสาวจุรีรัตน์ เทพวงศ์	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
44	นางสาวจันทร์จิรา วิบูลย์วิโรจน์กุล	โรงเรียนบ้านเขาแห่่งพัฒนา
45	นายคมสันต์ ชุ่มมงคล	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์
46	นายณัฐภูมิ ทรายคำ	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์
47	นายกิตติพงษ์ อินสุชิน	โรงเรียนตชด.ศรีสมวงศ์

5.2 แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน

แบบประเมินผลการศึกษาดูงาน มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

วัตถุประสงค์ : เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลไปปรับปรุงและพัฒนากระบวนการศึกษาดูงานต่อไป

คำชี้แจง : ระดับความคิดเห็น 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

ข้อมูลคณะดูงาน

ชื่อคณะ : หลักสูตรเราไม่ลืมสมเด็จพระย่า รุ่งที่ 2 วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 24-25 ตุลาคม พ.ศ.2561

การบริหารจัดการ					
รายละเอียด	ระดับความคิดเห็น				
	1	2	3	4	5
1. การอำนวยความสะดวก					
(1) อาหาร เครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและเพียงพอ					
(2) ที่พักสะอาดและปลอดภัย					
2. ระยะเวลาในการดูงาน					
(1) ระยะเวลาในการศึกษาดูงานมีความเหมาะสม					

การศึกษาดูงานครั้งนี้เป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ เพราะเหตุใด

☐ เป็นตามความคาดหวัง ในระดับ ☐ 1 น้อยที่สุด ☐ 2 น้อย ☐ 3 มาก ☐ 4 มากที่สุด เพราะ

☐ ไม่เป็นตามความคาดหวัง เพราะ

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาดูงาน

1. หากท่านมีโอกาสกลับมาดูงานโครงการฯ อีกครั้งท่านอยากให้มีการเพิ่มเติมหรือแก้ไขในเรื่องใด

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ
